

**Komentari T-HT Grupe¹ u okviru javne rasprave o prijedlogu teksta
Pravilnika o plaćanju naknada za obavljanje poslova HAKOM-a,
prosinac 2009.**

1. Uvod

Zahvaljujemo na mogućnosti da kroz javnu raspravu izložimo svoje komentare na prijedlog teksta Pravilnika o plaćanju naknada za obavljanje poslova Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: Pravilnik), kojim se predlaže izmjena trenutno važećeg Pravilnika o plaćanju naknada za obavljanje poslova Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije („Narodne novine“, broj 154/2008).

S obzirom da se javna rasprava o prijedlogu teksta Pravilnika zatvara 30. prosinca 2009. godine, a da je Zakonom o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine“, broj 73/2008; dalje u tekstu: Zakon) u članku 16. stavku 4. navedeno kako Pravilnik donosi Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije najkasnije do kraja godine za sljedeću kalendarsku godinu, mišljenja smo kako je ova javna rasprava trebala biti otvorena ranije.

Naime, ukoliko će se Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: Agencija) držati propisanog roka za donošenje Pravilnika, tada je upitna mogućnost provođenja analize komentara zaprimljenih tijekom javne rasprave, pripreme možebitnih izmjena u tekstu Pravilnika, te objavljivanja donesenog Pravilnika, a sve u roku od samo jednog dana.

S druge strane ukoliko bi se Pravilnik donio bez prethodne detaljne analize komentara zaprimljenih tijekom javne rasprave, tada bi se dovela u pitanje sama svrha održavanja javne rasprave.

Iako je od Agencije više puta zatraženo da se financijski plan Agencije za 2010. godinu i izmjene Pravilnika donesu što ranije, usprkos ove godine nešto ranije održanoj javnoj raspravi o financijskom planu Agencije za 2010. godinu, ovogodišnja javna rasprava o Pravilniku ipak se održava još i kasnije nego što je to bio slučaj prošle godine.

Pozivamo stoga još jednom Agenciju da se budući financijski planovi Agencije i izmjene Pravilnika počevši od sljedeće godine donose puno ranije, kako bi isti mogli biti što kvalitetnije izrađeni i kako bi se svim sudionicima na tržištu elektroničkih komunikacija, ali i na tržištu poštanskih usluga, dala mogućnost pravodobnog planiranja troškova u sljedećoj godini.

Također, mišljenja smo kako je u cilju povećanja transparentnosti ali i olakšavanja praćenja predloženih izmjena, te davanja što kvalitetnijih komentara, u slučaju budućih javnih rasprava o prijedlozima izmjena ovog ili drugih pravilnika, Plana adresiranja, Plana numeriranja (obrojčavanja), te Tablice namjene radiofrekvencijskog spektra nužno potrebno uz novi prijedlog teksta naznačiti i sljedeće:

- sve izmjene u odnosu na važeći pravilnik, Plan adresiranja, Plan numeriranja (obrojčavanja) te Tablice namjene radiofrekvencijskog spektra

¹ HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., T-Mobile Hrvatska d.o.o., Iskon Internet d.d.

- obrazloženje razloga zbog kojih se predlažu izmjene
- očekivani utjecaj predloženih promjena.

Na primjeru prijedloga Pravilnika to konkretno znači kako nisu obrazloženi razlozi temeljem čega se predlažu pojedini iznosi naknada. Bez detaljnijeg obrazloženja osnove na kojoj se temelje pojedine predložene naknade, te koji su očekivani efekti primjene pojedinih predloženih iznosa naknade, nije razvidno ispunjavaju li, i ako da, na koji način predložene naknade načela navedena u članku 16. stavku 5. Zakona.

Pri tome, također molimo Agenciju da navede jesu li pri određivanju iznosa naknada iz prijedloga Pravilnika uzeti u obzir i viškovi prikupljenih sredstava koje je Agencija možebitno ostvarila tijekom 2009. godine u odnosu na godišnji financijski plan za 2009. godinu.

Naime, u članku 16. stavku 6. Zakona navedeno je kako će Agencija prenijeti višak prikupljenih sredstava u odnosu na godišnji financijski plan u sljedeću kalendarsku godinu. S obzirom da je u trenutku otvaranja javne rasprave o prijedlogu Pravilnika preostao samo jedan mjesec u godini, te da pretpostavljamo kako je velika većina računa koji su se trebali izdati tijekom 2009. godine već i plaćena, smatramo kako je Agencija već sada mogla s priličnom sigurnošću utvrditi hoće li postojati višak prikupljenih sredstava koji bi se trebali prenijeti u 2010. godinu.

Slijedom svega prethodno navedenog, komentari koje u nastavku iznosimo u odnosu na predložene iznose pojedinih naknada temelje se na podacima iz financijskog plana Agencije te podacima koji su navedeni na internetskim stranicama Agencije.

2. Naknade za uporabu adresa i brojeva

U odnosu na važeći Pravilnik, prijedlogom novih naknada za uporabu adresa i brojeva značajno se povećavaju iznosi svih naknada osim jedne (kod zatvorene korisničke skupine – za koji je prema objavljenim podacima Agencije za studeni 2009. godine dodijeljen samo jedan blok od 100 brojeva i čiji je udio zanemariv u ukupnom iznosu prihoda od naknada za uporabu adresa i brojeva). Povećanje iznosa pojedinih naknada se pri tome kreće od 1,4 puta (36%) do čak 40 puta (3900%).

S obzirom da Agencija nije obrazložila razloge zbog kojih se predlaže tako značajno povećanje, a niti je navela planirane prihode od naknada za svaku pojedinu vrstu adresa i brojeva, u ovom dokumentu možemo navesti samo općenite komentare i naše viđenje načina određivanja naknada za uporabu adresa i brojeva.

Financijskim planom Agencije za 2010. godinu predviđeno je povećanje prihoda od naknada za adrese i brojeve od 53% u odnosu na financijski plan Agencije za 2009. godinu.

Operatorima u Republici Hrvatskoj dodijeljeno je ukupno 5 pristupnih kodova u pokretnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži, sukladno objavljenim podacima Agencije za studeni 2009. godine. Iz toga slijedi da, nakon što se sukladno prijedlogu Pravilnika uveća sadašnja naknada za 36%, udio prihoda od naknade za te pristupne kodove u ukupnim planiranim prihodima od naknada za uporabu adresa i brojeva sudjeluje sa 38%.

Slijedom toga dolazi se do zaključka kako bi udio od ostalih naknada koje sudjeluju sa 62% u ukupnim prihodima trebao porasti za 66% kako bi se dobilo ukupno godišnje povećanje naknada za uporabu adresa i brojeva od 53%. Međutim, sve te naknade su povećane znatno više (od 100% pa sve do 3900%), te je očito kako postoji nesrazmjer između postotka povećanja pojedinih naknada i postotka povećanja ukupnih prihoda od naknada za uporabu adresa i brojeva.

Prethodni izračun pri tome ne uzima u obzir da je Agencija tijekom 2009. godine izdavala račune za plaćanje naknada za pravo uporabe adresa i brojeva za razdoblje koje je bilo kraće od godine dana (računi su izdavani za razdoblje do 31. prosinca 2009. godine), te da je sukladno tome i iznose računa razmjerno umanjivala ovisno o broju dana u pojedinom razdoblju, dok će se u 2010. godini za te brojeve i adrese naplaćivati puni iznosi naknada jer će isti pokrivati cijelu godinu.

Kada se i navedena činjenica uzme u obzir, očito je kako će postotno povećanje naknada za uporabu adresa i brojeva koje bi operatori trebali plaćati u 2010. godini sukladno ovom prijedlogu Pravilnika još i dodatno veće u odnosu na iznose naknada plaćenih u 2009. godini.

Drugim riječima ukoliko se uzme u obzir da će za veliku većinu računa u 2010. godini obračunsko razdoblje biti godina dana, a da je u 2009. godini to razdoblje u svim slučajevima bilo kraće, očito je da će već samim time prihodi Agencije u odnosu na 2009. godinu bili uvećani čak i bez povećanja naknada. Međutim, vjerujemo kako Agencija pri izradi financijskih planova za 2009. i 2010. godinu navedenu činjenicu nije zanemarila.

Iz navedenog slijedi kako je upitna opravdanost predviđenog povećanja naknada za uporabu adresa i brojeva, te stoga tražimo od Agencije detaljan prikaz načina određivanja pojedinih iznosa naknada, planirane prihode od svake pojedine naknade za uporabu adresa i brojeva, te usklađenost očekivanih ukupnih prihoda od naknada za uporabu adresa i brojeva s prihodom navedenim u financijskom planu Agencije za 2010. godinu.

Također, molimo Agenciju i za obrazloženje načela temeljem kojih su za pojedine brojeve (na primjer za usluge s dodanom vrijednosti i brojeve posebnih službi i usluga) određeni različiti iznosi naknada.

Naše mišljenje je kako i iznosi pojedinih naknada za uporabu adresa i brojeva trebaju odgovarati troškovima nastalima u upravljanju istima.

Međutim, ako se Agencija pri određivanju pojedinih naknada nije držala tog principa, smatramo kako je u tom slučaju bilo svakako potrebno uzeti u obzir i kakva se usluga pruža putem pojedinog broja. U konkretnom slučaju to bi značilo da se pri određivanju naknade za brojeve usluga s dodanom vrijednosti i za brojeve posebnih službi i usluga uzima u obzir činjenica da se pojedine od tih usluga pružaju na razini cijena poziva na obične brojeve, dok istovremeno postoje i usluge putem kojih se pozivi naplaćuju po višestruko višim iznosima nego u slučaju poziva na obične brojeve.

Drugim riječima navedeno znači da bi na primjer naknada za uporabu broja za pružanje usluga jedinstvenog pristupnog broja (62) trebala biti niža od naknade za uporabu broja za pružanje usluga općeg sadržaja (60).

3. Naknade za dodjelu i uporabu radiofrekvencijskog spektra

Molimo pojašnjenje Agencije razloga zbog čega se u ovom naslovu prije članka 8. Pravilnika navodi „naknada za dodjelu i uporabu“. Naime, u članku 16. i članku 84. Zakona navodi se samo „naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra“, a također i u prijedlogu Pravilnika se kasnije ne spominje „naknada za dodjelu“.

Stoga, u cilju otklanjanja bilo kakvih dvojbi predlažemo brisanje riječi „dodjelu i“ iz prethodno spomenutog naslova.

Prijedlogom financijskog plana Agencije za 2010. godinu predviđeni su manji troškovi Agencije povezani sa upravljanjem radiofrekvencijskim spektrom nego što su bili predviđeni za 2009. godinu. Slijedom toga su u financijskom planu potrebni prihodi od naknada za frekvencije u 2010. godini sniženi za 6,7% u odnosu na 2009. godinu.

Iako su, dakle, planirani manji prihodi Agencije u 2010. godini, prema prijedlogu Pravilnika razine svih naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra, osim iznosa naknada za satelitske veze, su ostale iste. Dodatno su u prijedlogu Pravilnika uvedene još i nove naknade za uporabu radiofrekvencijskog spektra, a kojih u važećem Pravilniku nema.

Iz navedenog možemo zaključiti kako Agencija pri određivanju naknada u prijedlogu Pravilnika nije uzela u obzir smanjenje potrebnih prihoda od naknada za frekvencije.

U prilog tome govori i sljedeće - ukoliko se uzme u obzir samo činjenica da je operatorima u pokretnim mrežama druge i treće generacije, prema podacima sa internetskih stranica Agencije dodijeljeno 213,4 MHz, prema predloženom iznosu naknade od 214.809,00 kuna, prihod od naknada za uporabu isključivo tog radiofrekvencijskog spektra bi iznosio 51.602.040,60 kuna. Ako se pri tome uzme u obzir kako su financijskim planom u 2010. godini predviđeni ukupni prihodi od svih naknada za frekvencije u iznosu od 44.082.903,31 kune, očito je kako postoji značajan nesrazmjer između predviđenih prihoda Agencije i iznosa naknada s kojima se ti isti prihodi namjeravaju osigurati, posebno iz razloga što u ovaj izračun nisu uzeti u obzir prihodi od svih ostalih naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra.

Slijedom navedenog izračuna procjenjujemo kako bi opravdana razina naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra za pokrivanje predviđenih troškova Agencije u upravljanju radiofrekvencijskim spektrom trebala biti **20% niža** nego što je to predloženo Pravilnikom.

Stoga još jednom ukazujemo na nužnost detaljnog prikaza planiranih prihoda od svake pojedine naknade za uporabu radiofrekvencijskog spektra, kako bi se transparentno prikazao udio pojedinih naknada u ukupnim prihodima Agencije od naknada za upravljanje radiofrekvencijskim spektrom, te opravdanost predloženih iznosa naknada s obzirom na planirane troškove Agencije u upravljanju radiofrekvencijskim spektrom.

Pri tome, kao što smo u dijelu koji se odnosi na naknade za uporabu adresa i brojeva već naveli, smatramo kako iznosi pojedinih naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra trebaju odgovarati troškovima nastalima u upravljanju istima.

Na taj način izbjegla bi se sadašnja situacija prema kojoj prihodi samo od jedne od naknada značajno premašuje ukupne planirane prihode od svih naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra.

4. Naknada za obavljanje drugih poslova Agencije u području elektroničkih komunikacija

Ne ulazeći u iznos predložene naknade za obavljanje drugih poslova Agencije u području elektroničkih komunikacija, čije smanjenje podržavamo, smatramo kako je sukladno već navedenom u uvodnom dijelu i u ovom slučaju potrebno detaljno obrazloženje na koji način je određena naknada za obavljanje drugih poslova Agencije u području elektroničkih komunikacija.

5. Ostalo

Vezano uz odredbe iz članka 3., članka 9., članka 23. i članka 27. prijedloga Pravilnika u dijelu koji se odnosi na rokove dospijeća računa i obračunavanja zakonskih zateznih kamata smatramo kako je potrebno uzeti u obzir sljedeće.

Skrećemo pažnju da u članku 3. stavku 4. i stavku 5. prijedloga Pravilnika nije jasno definirano od kada se računa 30-dnevni rok za dospijeće računa.

Dosadašnjim Pravilnikom definiran je rok dospijeća plaćanja računa od 30 dana od dana dostave tog računa, pa nije jasno iz kojeg razloga je promijenjen način određivanja procedure plaćanja i rokova. Stoga predlažemo da se isti definira kao i do sada.

Podredno, a u smislu osiguranja pravovremenog plaćanja i izbjegavanja obračuna zakonske zatezne kamate u slučaju da se ustraje na predloženoj izmjeni Pravilnika predlažemo da se doda odredba kojom će biti određeno kako će Agencija račun dostaviti operatoru u roku od najviše 10 dana od dana izdavanja računa.

Nadalje, vezano uz navedeno u članku 3. stavku 6. Pravilnika, predlažemo da se dodatno navede kako će se u slučaju da Agencija ne dostavi račun u gore predloženom roku, zatezne kamate obračunavati samo ukoliko plaćanje nije obavljeno u roku od 30 dana od zaprimanja tog računa.

Navedeno predlažemo iz razloga što je, istina u iznimnim situacijama, bilo slučajeva zaprimanja računa neposredno prije ili na sam dan dospijeća računa, a što nije ostavljalo mogućnost pravodobnog plaćanja računa. S obzirom da se predlaže od sljedeće godine izdavanje jedinstvenog računa za sve adrese i brojeve koji su pojedinom operatoru dodijeljeni, te da se može raditi o značajnim iznosima računa, a samim time i iznosima zatezne kamate, smatramo kako je potrebno unijeti izmjene u Pravilnik na način kako smo predložili, posebno iz razloga što se u navedenom slučaju ne radi o krivnji operatora zbog neplaćanja u roku koji je naveden na računu.

U članku 5. prijedloga Pravilnika, za razliku od članka 3. prijedloga Pravilnika donekle je definiran način i točan rok dospijeća plaćanja na način da će isti biti naveden na računu, ali opet operatori nemaju sigurnost planiranja dinamike plaćanja naknada.

Isto tako i u ovom slučaju postoji problem datuma zaprimanja računa i datuma dospijeća računa koji su se u praksi ponekad pokazali vrlo kratki.

S obzirom na navedeno, te komentar na članak 3. prijedloga Pravilnika smatramo kako je nužno definirati precizno rokove dospijeća plaćanja u svrhu izbjegavanja plaćanja zakonske zatezne kamate s obzirom na iznose naknada, na način kako je to predloženo vezano uz članak 3. prijedloga Pravilnika.

U članku 23. prijedloga Pravilnika ne navodi se načini određivanja rokova dospijeća. Stoga i u ovom slučaju, kao i u slučaju odredbe iz članka 27. prijedloga Pravilnika predlažemo da se isti jasno definira, sukladno predloženom vezano uz članak 3. Prijedloga Pravilnika.